

**Alena Adamíková, Pola Dwurnik (PL), Jana Farmanová,
Ján Frančák, Jana Hatalová, Martin Kacvinský, Richard Kittá,
Mikuláš Kravjanský (CA), Megan Laurent (FR), Matúš Lányi,
Anka Lesniak (PL), Matúš Maťátko, Matt Morris (USA),
Igor Ondruš, Antonia Prinz (DE), Miro Trubač, Marc Vilallonga (ES),
Ján Zelinka, Peter Župník**

Premiérový medzinárodný výstavný projekt Galérie umelcov Spiša pod názvom *Human Animal I. / Najbližší príbuzní: Opica – Pes – Mačka* sa zaoberá človekom ako integrálnou súčasťou živočíšnej ríše, a to z viacerých uhlov pohľadu a v nadväznosti na kultúrno-historický vývoj. Diela 19-tich súčasných autorov zo 6-tich krajín (PL, CA, FR, USA, DE, ES) reflektujú nielen spolužitie človeka a vybraných zvierat, ale aj významovú nadstavbu v rámci mytológie kolektívneho podvedomia. Výstava je uvedená v rámci dramaturgického cyklu *Téma*. Výstavu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

Darwinova teória biologickej evolúcie opísaná v knihe *On the Origin of Species* (O pôvode druhov), 1859 vyvolala svojho času búrlivé reakcie verejnosti a spory medzi vedcami a teológmi. Napriek tomu, že samotný Charles Darwin sa vyhýbal téme vývoja ľudského druhu, nedalo sa spochybniť, že daná teória sa na človeka vzťahuje, čo čiastočne otriaslo zakotvenými antropocentrickými princípmi v spoločnosti. Idea antropocentrizmu, ktorá privileguje človeka voči ostatným živým organizmom je dnes prekonaná a spoločnosť smeruje k postupnému uzatváraniu trhliny medzi človekom a zvieratom zdôrazňovaním prepojenia všetkých živých organizmov. Konfrontácia a interakcia s inými ako ľudskými živočíchmi, formovali našu cestu myslenia, našu estetiku a technológiu. V neposlednom rade ovplyvnili aj kultúru a jazyk, ktorý je plný metafor a výrazov odkazujúcich na zoológiu. Množstvo umelcov sa identifikuje so zvieratami, čo im umožňuje vystúpiť zo zaužívaných schém myslenia a vytvoriť novú formu bytia.

Výstava *Human Animal I. / Najbližší príbuzní: Opica – Pes – Mačka*, ako prvá zo série výstav s animálnou tematikou, reflektuje zvieraciu podstatu človeka (human animal) a jeho vzťah k trom špecifickým zvieratám (non-human animals). Kým opica je nám najbližšia biologicky, psa a mačku sme si do rodín „adoptovali“. Vyzvaní domáci a zahraniční umelci z viacerých krajín Európy a USA reagujú na tému cez širokú škálu médií od kresby, cez maľbu a fotografiu po sochu a video. Vo svojich dielach skúmajú spolužitie človeka a vybraných zvierat, prisudzujú zvieratú ľudské role odkazujúc na charakterové vlastnosti, či spodobujú človeka ako polozviera, vytvárajúc tak bizarné bytosti s tradíciou zakorenenou v mytológii kolektívneho podvedomia. Vzhľadom na nemožnosť vystúpiť zo svojej (ľudskej) perspektívy si musíme priznať, že zvieratám priradený význam či symbol sa deje cez charakteristiku v ľudských termínoch, bez poznania zvieracej skutočnosti. Diela tak hovoria málo o zvieratách samotných, veľa však o našom vzťahu k nim.

Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.
autorka a kurátorka výstavy

téma
theme

Autorka a kurátorka výstavy: Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD. – GUS
Produkčná spolupráca: Mgr. Lenka Králová – GUS
Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS
Produkcia: Galéria umelcov Spiša
– kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja